

Prejudiciálne konanie

Michael Siman
Právnická fakulta UK

1

Prejudiciálne konanie

- pramene prejudiciálneho konania
 - články 68 a 234 ZES;
 - článok 35 ZEÚ;
 - článok 23 ŠSD;
 - články 103 až 104a RP SD;
 - Informácie o podávaní návrhov na začatie prejudiciálnych konaní vnútroštátnymi súdmi

Michael Siman

2

Prejudiciálne konanie

- zásady aplikované vo vnútroštátnom konaní s komunitárnym prvkom
 - zásada rovnocennosti (ekvivalencie)
 - vnútroštátny súd nemôže v prípade konaní s komunitárnym prvkom aplikovať prísnejšie procesné pravidlá ako sú tie, ktoré sú aplikované vo vnútroštátnych konaniach bez komunitárneho prvku s rovnakým predmetom
 - to znamená, že o porovnateľných nárokoch, či už vznikli na základe vnútroštátneho alebo komunitárneho práva, by sa malo rozhodovať rovnakým spôsobom bez akejkoľvek diskriminácie

Michael Siman

3

Prejudiciálne konanie

- zásady aplikované vo vnútroštátnom konaní s komunitárnym prvkom
 - zásada účinnosti (efektivity)
 - procesné predpisy v konaniach s komunitárnym prvkom nemôžu byť upravené takým spôsobom, ktorý by výkon práv zaručených komunitárnym právnym poriadkom prakticky znemožňoval alebo nadmerne sťažoval
 - Súdny dvor pri posudzovaní tohto kritéria berie do úvahy predovšetkým základné zásady vnútroštátnych súdnych systémov ako sú: právo na obhajobu, zásada právnej istoty a riadny priebeh konania

Prejudiciálne konanie

- predmet prejudiciálneho konania
- konanie pred vnútroštátnym súdnym orgánom (VSO)
- konanie o prejudiciálnej otázke pred SD-om

Predmet prejudiciálneho konania

- komunitárne právo (*celé*)
 - výklad komunitárneho práva
 - **zakladajúce zmluvy**
 - **akty inštitúcií**
 - všeobecné komunitárne právne zásady (vrátane **ľudských práv**)
 - medz. zmluvy uzatvorené spoločnosťami
 - rozsudky súdov spoločností
 - skúmanie platnosti sekundárneho komunitárneho práva – t.j. aktov inštitúcií
- výklad unijného práva (*časť*)
 - trestné veci (3. pilier)
- výklad dohovorov uzatvorených medzi členskými štátmi

Konanie pred vnútroštátnym súdnym orgánom

- VSO-y, ktoré môžu predložiť prejudiciálnu otázku
- obligatórne a fakultatívne podávanie prejudiciálnych otázok
- práva a povinnosti VS-u
- rozhodnutie o predložení prejudiciálnej otázky SD-u

Michael Sman

7

VSO-y, ktoré môžu predložiť prejudiciálnu otázku

- pojem „VSO“ podľa čl. 234 ZES
 - definovaný z hľadiska komunitárneho práva (*Vaasen-Göbbels, 61/65; Broekmeulen, 246/80*)
 - zriadený zákonom
 - trvalý charakter
 - záväznosť rozhodnutí VSO-u
 - prevažuje sporový charakter konania
 - aplikuje právo
- rozhodcovské súdy ? (nie v SR)
 - *Nordsee, 102/81; HKF, 109/88*
- správne orgány ? (nie v SR)
- registrové súdy nie (*C-447, Holto; C-86/00, HSB-Wohnbau*),

Michael Sman

Charakter vnútroštátneho konania umožňujúci podanie prejudiciálnej otázky

- potrebnosť vyriešenia otázky pre rozhodnutie vnútroštátneho sporu
 - VS musí sám posúdiť opodstatnenosť právnych otázok, ktoré sa v konaní vyskytnú ako aj potrebu prejudiciálneho rozhodnutia, od ktorého závisí rozhodnutie vo veci samej (*83/78, Pigs Marketing Board*)
- existencia reálneho sporu (nie umelo vykonštruovaný spor)
 - *104/79, Foglia*
- odporúča sa, aby obom protistranám bola daná možnosť vyjadriť sa k prejednávanej veci

Michael Sman

Obligatórne a fakultatívne podávanie prejudiciálnych otázok

- čl. 234 ZES
 - Ak prejudiciálna otázka vznikne pred súdom členského štátu, môže tento súd, ak považuje rozhodnutie o tejto otázke za potrebné pre vynesenie rozsudku, požiadať Súdny dvor, aby o tejto otázke rozhodol.
 - Ak takáto otázka vznikne počas konania prebiehajúceho pred súdom členského štátu, proti rozhodnutiu ktorého nie je prípustný opravný prostriedok podľa vnútroštátneho práva, je tento súd povinný predložiť vec Súdnemu dvoru.

Michael Sman

10

Obligatórne a fakultatívne podávanie prejudiciálnych otázok

- fakultatívne podávanie prejudiciálnych otázok na SD
 - výnimka
 - ♦ ak má národný sudca pochybnosti o platnosti aktu spoločenstva (*Foto-Frost, 314/85*)
- obligatórne podávanie prejudiciálnych otázok na SD
 - výnimky
 - ♦ rozhodnutie o prejudiciálnej otázke nie je potrebné pre rozhodnutie veci samej (*283/81, CILFIT*)
 - ♦ naliehavé a skrátené konania
 - ♦ rovnaká PO, ktorá už bola predmetom konania o PO-e al. právny aspekt vyriešený ustálenou judikatúrou SD-a („acte éclairé“)
 - ♦ teória „acte clair“

Michael Sman

11

■ teória „acte clair“ (*CILFIT, 283/81*)

- „ak je interpretácia KP-a tak jednoznačná, že nevyvoláva žiadne pochybnosti ohľadom vyriešenia predmetnej otázky“
- požiadavky kladené na NS-u pri interpretácii KP-a
 - ♦ porovnanie jazykových verzii
 - ♦ dbať na špecifickú terminológiu KP-a
 - ♦ posudzovanie prípadu v kontexte, podľa cieľov a štádia vývoja KP-a

Michael Sman

12

Rozhodnutie o podaní PO-y

- návrhmi účastníkov konania nie je súd viazaný
 - aj keby o podanie PO-y žiadali zhodne obe protistrany (*93/78, Mattheus*)
- čas podania
 - v ktoromkoľvek štádiu konania od vyjadrenia odporcu po vynesenie rozsudku (*Politi, 43/71*)
 - požiadavka rýchleho a účinného konania (*Irish Creamery Milk, 36 a 71/80*)
- forma a obsah podania
 - uznesenie o prerušení konania a podaní PO-y (pozri vzor)
 - dôsledne zistený skutkový stav
 - obmedzenie otázok len na komunit. právo
- posúdenie váhy a významu odpovedí SD-a pri rozhodovaní vo veci je na vnútroštátnom súde (*Moser, 180/83*)

Michael Sman

13

Konanie o prejudiciálnej otázke pred SD-om

- priebeh konania
- práva a povinnosti SD-a
- rozsudok SD-a

Michael Sman

14

Priebeh konania

- konanie sa začína doručením návrhu VSO na predloženie prejudiciálnej otázky SD-u
- návrh sa ďalej doručí účastníkom konania, ČŠ a inštitúciám spoločenstva
- vyjadrenie adresátov k návrhu
- ústne konanie

Michael Sman

15

Priebeh konania

- účasť v konaní
 - adresáti oznámenia návrhu sa môžu ako jediní zúčastniť v konaní
 - nemôžu však klásť otázky (*Coenen, 39/75*)
- postavenie účastníkov vnútroštátneho konania
 - zastupovanie a spôsobilosť byť účastníkom konania sa spravuje ustanoveniami vnútroštátneho práva
 - nemôžu navrhovať otázky ani trovy konania
 - nemôžu požiadať SD o interpretáciu rozsudku

Michael Sman

Povinnosti a práva SD-a

- povinnosti
 - SD je povinný odpovedať na otázky, ktoré mu boli predložené (*Cicco, 19/68*)
 - SD musí považovať skutkový stav prípadu za zistený a musí ho vziať do úvahy (*Albatros, 20/64*)
- práva
 - SD si môže prispôsobiť a upraviť otázky tak, aby bol kompetentný na ne odpovedať

Michael Sman

17

Rozsudok SD-a

- záväznosť prejudiciálneho rozsudku
 - vec právoplatne interpretovaná (nie *res iudicata*)
 - voči VSO-u, ktorý otázku predložil
 - voči ostatným VSO-om
 - v právnom posúdení veci (*Da Costa, 28-30/62*)
 - voči inštitúciám spoločenstva a voči ostatným vnútroštátnym orgánom

Michael Sman

18

Rozsudok SD-a

- účinky prejudicálneho rozsudku (*Denkavit, 61/79*)
 - retroaktívne pravidlo ex tunc
 - možnosť individuálnej výnimky ex nunc
 - len prostredníctvom SD-a s ohľadom na zásadu právnej istoty

Michael Sman 19

Ďakujem za pozornosť.

Michael Sman 20
